

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

S P R E N D I M A S
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2011 m. lapkričio 28 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Antano Ablingio, Stasio Gagio (pranešėjas) ir Romano Klišausko (kolegijos pirmininkas), sekretoriaujant Gitanai Aleliūnaitei, dalyvaujant pareiškėjui V. C., jo atstovui advokatui Gediminui Bulotui ir atsakovo kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos atstovui Mariui Vainauskui,

viešame teismo posėdyje apeliacine tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo V. C. apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2011 m. balandžio 7 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo V. C. skundą atsakovui Kalėjimų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos dėl įsakymo panaikinimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I.

Pareiškėjas V. C. kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą, prašydamas:

1. Panaikinti Kalėjimų departamento l. e. direktoriaus pareigas 2010 m. gruodžio 14 d. įsakymą Nr. P-213 „Dėl tarnybinių nuobaudų skyrimo“, Kalėjimų departamento direktoriaus 2011 m. vasario 1 d. įsakymą Nr. P-46 „Dėl Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2010-12-14 įsakymo Nr. P-213 „Dėl tarnybinių nuobaudų skyrimo“ pakeitimo“ ir priteisti iš Kalėjimų departamento turėtas bylinėjimosi teisme išlaidas.

Pareiškėjas skunde ir patikslintame skunde (b. l. 1–5, 152-156), paaiškino, kad iš ginčijamo 2010 m. gruodžio 14 d. įsakymo Nr. P-213 turinio neaišku, už kokį konkrečiai tarnybinių nusižengimą jam buvo paskirta tarnybinė nuobauda, nes jame nenurodytas nei konkretus paties pažeidimo faktas bei jo padarymo laikas, nei kitos faktinės aplinkybės. Iš Kalėjimų departamento Vidaus tyrimų skyriaus 2010 m. gruodžio 9 d. tarnybinio tyrimo išvados Nr. TT-22 „Dėl Pravieniškių 2-ųjų PN-AK direktoriaus pavaduotojo V. C. viešųjų ir privačių interesų

derinimo valstybinėje tarnyboje“ galima suprasti, kad buvo siūloma skirti tarnybinę nuobaudą už tai, kad jis, esą, privačių interesų deklaracijoje laiku nenurodė duomenų apie asmenis, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas.

Pareiškėjas paaiškino, kad šie duomenys buvo nurodyti 2010 m. kovo 29 d. privačių interesų deklaracijoje, tai pripažinta ir tarnybinio tyrimo išvadoje. Deklaracijos, kuriose nenurodė šių duomenų, buvo pateiktos 2008 m. gruodžio 4 d. ir 2009 m. lapkričio 30 d., o deklaracija, kurioje nurodė šiuos duomenis, buvo pateikta 2010 m. kovo 29 d. Tarnybinė nuobauda paskirta 2010 m. gruodžio 14 d. įsakymu, todėl nuo 2008 m. gruodžio 4 d. privačių interesų deklaracijos pateikimo iki įsakymo skirti tarnybinę nuobaudą priėmimo praėjo daugiau kaip 2 metai, nuo 2009 m. lapkričio 30 d. privačių interesų deklaracijos pateikimo iki įsakymo skirti tarnybinę nuobaudą priėmimo praėjo daugiau kaip 1 metai, o nuo 2010 m. kovo 29 d. privačių interesų deklaracijos pateikimo iki įsakymo skirti tarnybinę nuobaudą priėmimo praėjo daugiau kaip 8 mėnesiai. Pagal Tarnybos Kalėjimų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto, patvirtinto 2000 m. balandžio 18 d. Lietuvos Respublikos tarnybos kalėjimų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto patvirtinimo įstatymu Nr. VIII-1631, (toliau – ir Statutas) 26 straipsnio 6 dalį negalima skirti tarnybinės nuobaudos, jeigu praėjo 6 mėnesiai nuo tarnybinio nusižengimo padarymo dienos.

Tarnybos Kalėjimų departamente ir jam pavaldžiose įstaigose organizavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2010 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. IR-116, (toliau – ir Taisyklės) 75 punkte nurodyta, jog tyrimo išvadoje pateiktas siūlymas dėl konkrečios tarnybinės nuobaudos skyrimo įstaigos vadovui, turinčiam teisę skirti tarnybinę nuobaudą, neprivalomas. Taisyklių 81 punkte pabrėžta, kad, skiriant tarnybinę nuobaudą, atsižvelgiama į padaryto tarnybinio nusižengimo pobūdį, padarymo priežastis, pareigūno kaltės rūšį ir laipsnį, tarnybinio nusižengimo sukeltas pasekmes ir kitas reikšmingas aplinkybes. Tačiau nagrinėjamu atveju, tai net nebuvo vertinama.

Pareiškėjas paaiškino, kad Kalėjimų departamentui apie tariamą galimą tarnybinį nusižengimą tapo žinoma, kai buvo surašyta šio departamento Personalo skyriaus 2010 m. gegužės 20 d. pažyma apie privačių interesų derinimą Nr. LV-915, taigi buvo pažeistas 5 darbo dienų terminas, nustatytas tarnybiniam patikrinimui pradėti (Taisyklių 66 p.).

Pažymėjo, kad nei tyrimo išvadoje, nei Įsakyme dėl tarnybinės nuobaudos skyrimo nurodoma, kuo pasireiškė Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo (toliau – ir Įstatymas) 6 straipsnio 1 dalies 1 punkto pažeidimas. Padavus skundą teismu, Kalėjimų departamento direktoriaus 2011 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. P-46 pakeistas 2010 m. gruodžio 14 d. įsakymo 1 punktas, pašalinant iš teksto nuorodą į Įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 1 punktą.

Atsakovas Kalėjimų departamentas su pareiškėjo skundu nesutiko ir prašė atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime į skundą (b. l. 24–28) paaiškino, kad Vidaus tyrimų skyriaus 2010 m. gruodžio 9 d. tarnybinio tyrimo išvadoje Nr. TT-22 nurodoma, kad analizuojant V. C. teiginius nustatyta, kad šis pareigūnas supranta ir iš dalies vykdydamas Įstatymo nustatytas priemones, leidžiančias išvengti intereso konflikto, tačiau, vienoje darbovietėje dirbdamas su dar 3 artimais asmenimis, viešai ir laiku nenurodė šių asmenų, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas, ir tokiu būdu sukėlė pagrįstų abejonių, kad toks konfliktas galėjo būti įmanomas. Pareiškėjas pavėluotai, t. y. 2010 m. kovo 29 d., deklaruodamas asmenis, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas, patvirtina, kad jis numatė, jog dėl šių asmenų, dirbančių toje pačioje įstaigoje, gali kilti interesų konfliktas. Jo kalte įrodo faktas, kad būtina veiksmą jis atliko nesilaikydamas teisės aktuose nustatytą terminų.

Atsakovas pažymėjo, kad įpareigojimas valstybinėje tarnyboje dirbantiems asmenims vengti interesų konfliktų yra formalus, todėl ir šio imperatyvo pažeidimas nėra nustatinėjamas remiantis padariniais, – siekta iš atitinkamų veiksmų gauti konkrečios asmeninės naudos ar ne. Interesų konfliktai gali būti realūs ir galimi. Vienas iš būdų pašalinti galimo interesų konflikto tikimybę yra Privačių interesų deklaracijos pildymas, nurodant asmenis, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas, ir interesų konfliktą keliančias aplinkybes.

Atsakovas pažymėjo, kad remiantis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2004 m. rugpjūčio 25 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A^s-706/2004 Įstatymo reikalavimų pažeidimas laikomas šiurkščiu tarnybiniu nusižengimu. Pažeidus Įstatymą, nusižengiama valstybės tarnautojo pareigoms, valstybės tarnautojo etikos principams.

Atsakovas nurodė, kad galiojantys įstatymai nedraudžia dirbti valstybės tarnyboje artimiems giminaičiams. Vienas iš būdų pašalinti interesų konflikto tikimybę yra privačių interesų deklaracijos pildymas, nurodant asmenis, dėl kurių gali kiti interesų konfliktas, ir interesų konfliktą keliančias ar galinčias kelti aplinkybes, tačiau pareiškėjas to nepadarė. Atsakovas pažymėjo, jog svarbu yra įvertinti tai, kad valstybinėje tarnyboje dirbančių artimų asmenų, net jei jų nesieja tiesioginio tarnybinio pavaldumo ir kontrolės santykiai, veikla kelia situacinį (vienkartinio pobūdžio) interesų konfliktą. Pareiškėjas dirba valstybinėje tarnyboje, todėl viešųjų interesų viršenybei užtikrinti privalejo įstatymų nustatyta tvarka ir priemonėmis vengti interesų konflikto (Įstatymo 2 str. 1 d., 3 str. 2 p.). Faktas, kad 2008 ir 2009 m. privačių interesų deklaracijose pareiškėjas laiku nedeklaravo visų duomenų, kaip to reikalauja Įstatymo nuostatos, gali formuoti nuomonę, kad pareiškėjas tarnybiniame veikloje turi galimybę įgyvendinti privačius interesus. Įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 10 punktas ir 6 straipsnio 2 dalis nustato abejonių dėl galimo interesų konflikto išsklaidymo priemones – pareigūno prievolę viešai nurodyti artimus asmenis ar kitus jam žinomus asmenis, dėl kurių, deklaruojančio nuomone, gali kilti interesų konfliktas, ir nustato pareigą nurodyti ir kitus duomenis ar aplinkybes, dėl kurių, jo nuomone, gali kilti interesų konfliktas.

Atsakovas nurodė, kad pagal Statuto 26 straipsnio 6 dalį, kuomet tarnybinis nusižengimas nustatomas atliekant auditą, piniginių ar kitokių vertybių inventorizaciją arba kompetentingos institucijos atliekamą tarnybinių ar kitą patikrinimą, tokiais atvejais nuobauda turi būti skiriama ne vėliau kaip per 3 metus nuo nusižengimo padarymo dienos.

Paaiškino, kad Kalėjų departamento direktoriaus 2011 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. P-46 „Dėl Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2010 m. gruodžio 14 d. įsakymo Nr. P-213 „Dėl tarnybinių nuobaudų skyrimo“ pakeitimo“ buvo pakeistas Kalėjų departamento direktoriaus 2010 m. gruodžio 14 d. įsakymas Nr. P-213 ir ištaisyta spausdinimo klaida.

II.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2011 m. balandžio 7 d. sprendimu pareiškėjo V. C. skundą atmetė kaip nepagrįstą.

Teismas bylos faktines aplinkybes nustatė, remdamasis byloje esančiais įrodymais (b. l. 105, 107–113, 106, 127–145, 99, 97, 95–96, 94, 98, 30–74, 74, 76, 75).

Teismas, sistemiškai aiškindamas Statuto 26 straipsnio 1, 2, 5, 6 dalies, Taisyklių (redakcija, galiojusi nuo 2010 m. gegužės 30 d. iki 2011 m. kovo 16 d.) 66, 73 punktų nuostatas, padarė išvadą, kad remdamasis Taisyklių 73 punktu, paaiškėjęs, kad pareiškėjas nuo 2010 m. rugpjūčio 4 d. iki 2010 m. rugsėjo 3 d. atostogauja, vadovas, inicijavęs tarnybinio nusižengimo

tyrimą (Kalėjimų departamento direktorius), administraciniu sprendimu turėjo sustabdyti pareiškėjo atžvilgiu pradėto tyrimo atlikimą, o paaiškėjus, kad atostogos prasitęsios iki 2010 m. lapkričio 20 d., sustabdyti tyrimą iki pratęstų atostogų pabaigos. Šiuo atveju byloje nepateiktas Kalėjimų departamento direktoriaus priimtas administracinis aktas, kuriame būtų nurodyta, jog tarnybinis tyrimas pareiškėjo atžvilgiu buvo sustabdytas nuo 2010 m. rugpjūčio 13 d. iki 2010 m. rugsėjo 3 d.

Teismas, įvertinęs tai, kad pranešimu apie tarnybinį nusižengimą pareiškėjas buvo supažindintas tik kai grįžo iš atostogų, t. y. 2010 m. lapkričio 22 d. (b. l. 98), paaiškinimą dėl tarnybinio nusižengimo pareiškėjas pateikė 2010 m. lapkričio 24 d. (b. l. 84), Tarnybinio tyrimo išvada dėl pareiškėjo padaryto tarnybinio nusižengimo surašyta 2010 m. gruodžio 9 d., kai pareiškėjas jau buvo grįžęs iš atostogų, konstatavo, kad nors administracinis sprendimas dėl pareiškėjo tarnybinio tyrimo sustabdymo, kaip to reikalauja Taisyklių 73 punktas, nebuvo priimtas, tačiau tyrimas jo atžvilgiu nebuvo vykdomas. Taigi darytina išvada, kad padarytas procedūrinis Taisyklių 73 punkto pažeidimas laikytinas formaliu ir neesminiu, nedarančiu tarnybinio tyrimo procedūros negaliojančios. Dėl minėto Taisyklių pažeidimo pareiškėjo teisės nebuvo pažeistos, kadangi tyrimas jo atžvilgiu nevyko.

Taigi tarnybinis tyrimas pareiškėjo atžvilgiu pradėtas nuo 2010 m. rugpjūčio 13 d. (b. l. 127), tačiau tuo metu pareiškėjas atostogavo, taigi tyrimas jo atžvilgiu nevyko (buvo sustabdytas). Pareiškėjo tarnybinis tyrimas atnaujintas tada, kai jis grįžo iš atostogų ir jam buvo pasirašytinai įteiktas pranešimas apie tarnybinį nusižengimą, t. y. 2010 m. lapkričio 22 d. Tarnybinio tyrimo išvada Nr. TT-22 dėl pareiškėjo viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje surašyta 2010 m. gruodžio 9 d., o įsakymas dėl tarnybinės nuobaudos skyrimo priimtas 2010 m. gruodžio 14 d., t. y. nepasibaigus 30 kalendorinių dienų terminui, numatytam Statuto 26 straipsnio 2 dalyje.

Teismas nurodė, kad byloje nagrinėjamo ginčo atveju reikšmingos aplinkybės ištirtos ir tarnybinis nusižengimas nustatytas atliekant patikrinimą, todėl pagal Statuto 26 straipsnio 6 dalį, nuobauda turėjo būti paskirta ne vėliau kaip per 3 metus nuo nusižengimo padarymo dienos. Kadangi pareiškėjas pažeidimus padarė 2008 m. gruodžio 11 d. ir 2009 m. lapkričio 30 d., kai užpildęs deklaracijas nenurodė asmenų, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas (b. l. 85–88), o nuobauda paskirta 2010 m. gruodžio 14 d., teismas konstatavo, kad 3 metų terminas nebuvo praleistas.

Teismas, sistemiškai įvertinęs Statuto 1 straipsnio, 2 straipsnio 1 dalies, 26 straipsnio 1 dalies nuostatas bei Taisyklių VII skyriaus „Tarnybinių nusižengimų tyrimas“ nuostatas, padarė išvadą, kad pareiškėjo argumentas, jog Kalėjimų departamento direktorius nėra kompetentinga institucija inicijuoti tarnybinio tyrimo atlikimą ir skirti jam tarnybinę nuobaudą, atmestinas kaip nepagrįstas, kadangi tokias teises Kalėjimų departamento direktoriui, kaip pataisos namus kontroliuojančios įstaigos vadovui, suteikia minėti teisės aktai.

Teismas padarė išvadą, kad 5 darbo dienų terminas, numatytas Taisyklių 66 punkte, tarnybinio tyrimo inicijavimui nebuvo praleistas, kadangi pakankama ir išsamia informacija, kuri sudarė pagrindą inicijuoti tarnybinių tyrimų atlikimą, laikytina 2010 m. rugpjūčio 6 d. pažyma apie Kalėjimų departamentui pavaldžių įstaigų pareigūnų viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje trūkumus Nr. LV-1317 (b. l. 127–145), kuri surašyta 2010 m. birželio d. sudarytai Komisijai atlikus patikrinimą. Taigi Kalėjimų departamento direktorius, gavęs minėtą pažymą ir turėdamas pakankamą informaciją, nepraleisdamas 5 darbo dienų termino, numatyto Taisyklių 66 punkte, 2010 m. rugpjūčio 13 d. rezoliucija inicijavo pažymoje nurodytų pareigūnų tarnybinių tyrimų atlikimą.

Teismas pažymėjo, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas laikosi vieningos praktikos, jog tarnybinio tyrimo išvada yra įsakymo dėl tarnybinės nuobaudos paskyrimo dalis (žr. 2011 m. sausio 25 d. nutartis adm. byloje Nr. A¹⁴³ – 158/2011, 2010 m. birželio 22 d. sprendimas adm. byloje Nr. A¹⁴³ – 953/2010, 2009 m. gegužės 29 d. nutartis adm. byloje Nr. A⁷⁵⁶-545/2009). Teismas, įvertinęs 2010 m. gruodžio 9 d. išvados Nr. TT-22 turinį, konstatavo, kad šiuo atveju joje aiškiai nurodomas konkretus pažeidimo faktas (privatų interesų deklaracijoje nenurodė duomenų apie asmenis, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas, tuo pažeidė Įstatymo 6 str. 1 d. 10 p. bei nevykdė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir jam pavaldžių įstaigų pareigūnų etikos taisyklių (toliau – ir Etikos taisyklės) 3.3.1 punkte numatytos pareigos) bei jo padarymo laikas (asmenų, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas, pareiškėjas nenurodė 2008 ir 2009 m. deklaracijose), nurodomos reikšmingos kitos faktinės aplinkybės (pareiškėjo žmonos tėvas Z. N., pusbrolis V. S. ir sesers vyras S. R. dirba Pravieniškių PN-AK, pareiškėjas nusišalindavo nuo sprendimų, susijusių su minėtais asmenimis, priėmimo, tačiau deklaracijose jų nenurodė ir kt.).

Teismo posėdyje pareiškėjas patvirtino (b. l. 157–158), kad su 2010 m. gruodžio 9 d. išvada Nr. TT-22 susipažino, kai jam buvo pateiktas 2010 m. gruodžio 14 d. įsakymas Nr. P-213 dėl nuobaudos paskyrimo. Teismas padarė išvadą, kad pareiškėjui buvo suprantama ir aiški padaryto nusižengimo esmė, visos reikšmingos faktinės aplinkybės, pažeidimo padarymo laikas ir kita.

Teismas atmetė pareiškėjo argumentą, kad, skiriant jam tarnybinę nuobaudą, neatsižvelgta į padaryto tarnybinio nusižengimo pobūdį, padarymo priežastis, kaltės rūšį ir laipsnį, tarnybinio nusižengimo sukeltas pasekmes ir kitas reikšmingas aplinkybes, kadangi pareiškėjui skirta švelniausia Statuto 24 straipsnio 2 dalies 1 punkte numatyta tarnybinė nuobauda – pastaba. Iš tarnybinio patikrinimo išvados matyti, kad buvo įvertintos visos svarbios aplinkybės ir tuo pagrindu pateiktas pasiūlymas skirti švelniausią tarnybinę nuobaudą.

Teismas konstatavo, kad esminių procedūrinių pažeidimų, dėl kurių tarnybinis tyrimas galėtų būti laikomas neteisėtu, o jo pagrindu priimtas 2010 m. gruodžio 14 d. įsakymas Nr. P-213 nepagrįstas, nenustatyta.

Teismas analizavo Įstatymo 4 straipsnio 1 dalies, 6 straipsnio 1 dalies 10 punkto, Etikos taisyklių 3.3.1 punkto nuostatas, rėmėsi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. lapkričio 2 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A⁴⁴²-1422-10.

Teismas nustatė, kad pareiškėjo žmonos tėvas Z. N. Pravieniškių 2-ųjų pataisos namų-atvirosios kolonijos (toliau – ir Pravieniškių 2 –ieji PN-AK) Sveikatos priežiūros tarnybos viršininko pavaduotoju dirba nuo 1999 m. vasario 22 d., pareiškėjo sesers vyras S. R. Pravieniškių 2-ųjų PN-AK Jungtinės priešgaisrinės apsaugos komandos skyrininku dirba nuo 2003 m. spalio 2 d., o pusbrolis V. S. Pravieniškių 2-ųjų PN-AK Jungtinės priešgaisrinės apsaugos komandos specialistu dirba nuo 2004 m. rugsėjo 4 d. Pareiškėjas nei 2008 m. gruodžio 11 d. pareiktoje privatų interesų deklaracijoje (b. l. 85), nei 2009 m. lapkričio 30 d. deklaracijoje (b. l. 87) minėtų asmenų, kaip tokių, dėl kurių gali kilti viešųjų ir privatų interesų konfliktas, nenurodė.

Teismas, įvertinęs byloje esančius įrodymus, iš kurių matyti, kad tiek 2008, tiek 2009 m. pareiškėjas nusišalindavo nuo sprendimų, susijusių su minėtais asmenimis, priėmimo, atsižvelgdamas į paties pareiškėjo paaiškinimą teismo posėdyje, konstatavo, kad pareiškėjas suprato, jog dėl minėtų asmenų gali kilti interesų konfliktas, tačiau tokių asmenų nenurodė savo privatų interesų deklaracijoje. Teismas padarė išvadą, kad pareiškėjas savo veiksmais (nusišalindamas nuo sprendimų priėmimo) pripažino, kad interesų konfliktas dėl minėtų asmenų

gali kilti, todėl jam kilo pareiga įvykdyti Įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 10 punktą ir deklaracijoje minėtus asmenis nurodyti jau 2008 ir 2009 m. Pareiškėjas minėtas aplinkybes savo privačių interesų deklaracijoje nurodė tik 2010 m. kovo 29 d., todėl, teismo vertinimu, Kalėjų departamento direktorius skundžiamo 2010 m. gruodžio 14 d. įsakyme Nr. P-213 pagrįstai pripažino, kad pareiškėjas V. C. padarė tarnybinių nusižengimą, nes pažeidė Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 10 punktą. Teismas konstatavo, kad pareiškėjas savo privačių interesų deklaracijoje nenurodydamas asmenų, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas, taip pat nevykdė Taisyklių 3.3.1 p. nustatytos pareigos.

Nenustačius pagrindų, dėl kurių reikėtų naikinti 2010 m. gruodžio 14 d. įsakymą Nr. P-213, teismas konstatavo, kad nėra teisinio pagrindo panaikinti ir Kalėjų departamento direktoriaus 2011 m. vasario 1 d. įsakymą Nr. P-46 „Dėl Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2010-12-14 įsakymo Nr. P-213 „Dėl tarnybinių nuobaudų skyrimo“ pakeitimo“, kuriuo buvo ištaisyta spausdinimo klaida ir pakeista pareiškėjo padaryto nusižengimo kvalifikacija.

III.

Pareiškėjas V. C. pateikė apeliacinį skundą, kuriuo prašo panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2011 m. balandžio 7 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – pareiškėjo skundą patenkinti, ir priteisti iš atsakovo su bylos nagrinėjimu susijusias išlaidas.

Apeliacinis skundas (b. l. 173-177) grindžiamas šiais argumentais:

1. Taisyklių 66 punkte nenurodyta, kad oficiali informacija apie įtarimą, jog pareigūnas yra padaręs tarnybinių nusižengimą, turi būti išsami ir pakankama. Pagal šio teisės akto nuostatas pakanka bet kokios informacijos, kad būtų pradėtas tarnybinio nusižengimo tyrimas. Tokia informacija buvo atskleista Kalėjų departamento Personalo skyriaus 2010 m. gegužės 20 d. pažymoje apie privačių interesų derinimą Nr. LV-915. Todėl vadovaujantis Taisyklių 66 punkto nuostatomis, per 5 darbo dienas po šios informacijos gavimo turėjo būti pavesta savo vadovaujamos įstaigos tarnybinius nusižengimus tiriančio administracijos padalinio vadovui ar kitam valstybės tarnautojui pradėti tarnybinio nusižengimo tyrimą arba šiam nusižengimui tirti sudaryta komisija ir nustatytas terminas tarnybinio nusižengimo tyrimui atlikti.

Tačiau tik 2010 m. rugpjūčio 13 d. Kalėjų departamento direktorius nurodė departamento Vidaus tyrimo skyriaus viršininkui G. Z. atlikti pažymoje Nr. LV-915 nurodytų asmenų atžvilgiu tarnybinius tyrimus.

2. Kalėjų departamento direktorius 2010 m. birželio 11 d. įsakymas Nr. V-145 sudaryti komisiją dėl Kalėjų departamento Personalo skyriaus pažymoje Nr. LV-915 ir pažymoje Nr. LV-916 nurodytų pareigūnų atitikties įstatymo reikalavimams bei įpareigojimo iki 2010 m. liepos 15 d. atlikti šių asmenų tarnybinės veiklos patikrinimą laikytinas pavedimu atlikti tarnybinio nusižengimo tyrimą. Todėl vadovaujantis Statuto 26 straipsnio 2 dalies nuostatomis per 30 kalendorinių dienų nuo šio įsakymo priėmimo dienos, t. y. iki 2010 m. liepos 11 d., turėjo būti atliktas tarnybinis patikrinimas ir priimtas sprendimas dėl tarnybinės nuobaudos skyrimo.

3. Tyrimo išvadą Kalėjų departamento direktorius patvirtino 2010 m. gruodžio 9 d., įsakymas dėl tarnybinės nuobaudos skyrimo priimtas 2010 m. gruodžio 14 d., praleidus Taisyklių 80 punkte nustatytą 2 darbo dienų terminą.

4. Pagal Statuto 26 straipsnio 6 dalies prasmę tarnybinė nuobauda gali būti skiriama ne vėliau kaip per 3 metus nuo nusižengimo padarymo dienos tuo atveju, kai tarnybinis

nusižengimas nustatomas atliekant ne bet kokį patikrinimą, o kompetentingos institucijos tarnybinių ar kitą patikrinimą.

Kompetentinga institucija turėtų būti ne pats Kalėjimų departamentas ar jo direktorius, o institucija, kuri savarankiškai ir nepriklausomai nuo pačio departamento, gali bei turi teisę atlikti patikrinimus Kalėjimų departamente.

5. Pagal Valstybės tarnybos įstatymo 3 straipsnio normas Lietuvos Respublikos valstybės tarnyba grindžiama įstatymų viršenybės, teisėtumo, lygiateisiškumo ir kitais principais. Negali būti nelygiateisė pareigūnų padėtis tarnybinių nuobaudų skyrimo terminų atžvilgiu.

Atsakovas kalėjimų departamentas su apeliaciniu skundu nesutinka ir prašo atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime į apeliacinį skundą (b.l. 171-184) nurodė, kad:

1. Kalėjimų departamento direktoriaus 2010 m. birželio 11d. įsakymu Nr. V-145 buvo sudaryta darbo grupė, kuri surinko ir įvertino dokumentinę medžiagą, susijusią su Kalėjimų departamento Personalo skyriaus 2010 m. gegužės 20 d. pažymose Nr. LV-915 ir Nr. LV-916 pateikta informacija dėl pareigūnų veiksmų atitikties Įstatymo reikalavimams. Minėta darbo grupė 2010 m. rugpjūčio 6 d. parengė pažymą „Apie Kalėjimų departamentui pavaldžių įstaigų pareigūnų viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje trūkumus“ Nr. LV-1317 ir tik tada direktorius sužinojo apie galimus pareigūnų tarnybinius nusižengimus ir šis juridinis faktas tapo pagrindu inicijuoti tarnybinių nusižengimų tyrimą.

2. Tyrimo išvada Kalėjimų departamento direktoriaus buvo patvirtinta 2010 m. gruodžio 9 d. ir per 2 darbo dienas, t. y. iki 2010 m. gruodžio 13 d. imtinai Kalėjimų departamento direktorius turėję priimti individualiu aktu įformintą sprendimą. Tačiau toks sprendimas, dėl objektyvių priežasčių, buvo priimtas viena diena vėliau, t. y. 2010 m. gruodžio 14 d.

Kalėjimų departamento direktoriui Teisingumo ministro 2010 m. lapkričio 8 d. įsakymu Nr. 5P-184 buvo leista 2010 m. gruodžio 15-17 d. vykti į komandiruotę Rygoje, o jo pareigas buvo pavesta laikinai eiti Kalėjimų departamento direktoriaus pavaduotojui R. G.. 2010 m. gruodžio 13 d. teisingumo ministro 2010 m. gruodžio 13 d. įsakymu Nr. 5P-209 buvo pakeistas ankščiau minėtasis įsakymas ir nuo 2010 m. gruodžio 14 d., direktoriaus komandiruotės Rygoje metu, jo pareigas pavesta eiti direktoriaus patarėjui A. L.. 2010 gruodžio 13 d. Kalėjimų departamento direktorius, dėl įvairių paruošiamųjų darbų, susijusių su komandiruote dalyvauti Latvijos valstybinės probacijos tarnybos organizuojamoje Baigiamojoje konferencijoje, nebespėjo priimti įsakymo dėl nuobaudos apelianui paskyrimo.

3. Administracinių bylų dėl tarnybinių ginčų nagrinėjimo teismuose praktikos apibendrinime, aprobuotame Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų 2006 m. liepos 3 d. pasitarime, nagrinėjant administracinių teismų praktiką ir tarnybinių nuobaudų skyrimo tvarką reglamentuojančių teisės normų aiškinimo taisyklės, nurodoma, jog įsakymas skirti tarnybines nuobaudas dėl tarnybinių nuobaudų skyrimo tvarkos pažeidimų gali būti panaikintas tik konstatavus, kad buvo iš esmės pažeistos tarnybinių nuobaudų skyrimo taisyklės, ir tai turėjo ar galėjo turėti įtakos įstatymais bei poįstatyminiais teisės aktais nustatytoms tarnybinėn atsakomybėn traukiamo asmens teisėms. Remiantis teisingumo ir protingumo kriterijais minėtas procedūrinis pažeidimas turėtų būti įvertintas, kaip neesminis.

Apelacinės instancijos teismo posėdžio metu pareiškėjas ir jo atstovas paaiškino apeliacinio skundo argumentus ir prašė apeliacinį skundą patenkinti.

Atsakovo atstovas paaiškino nesutikimo su apeliaciniu skundu argumentus ir prašė apeliacinio skundo netenkinti.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

IV.

Bylos ginčas yra dėl tarnybinės nuobaudos paskyrimo teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas, įvertinęs Kalėjimų departamento Vidaus tyrimų skyriaus 2010 m. gruodžio 9 d. tarnybinio tyrimo išvados Nr. TT-22 „Dėl Pravieniškių 2-ųjų PN-AK direktoriaus pavaduotojo V. C. viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje“ turinį, konstatavo, kad išvadoje nurodomas konkretus pažeidimo faktas, jog pareiškėjas privačių interesų 2008 ir 2009 m. deklaracijose nenurodė duomenų apie pareiškėjo žmonos tėvą Z. N., pusbrolių V. S. ir sesers vyrą S. R., kurie dirba Pravieniškių PN-AK ir dėl kurių pareiškėjui galėjo kilti interesų konfliktas. Teismas pripažino, kad pareiškėjas tuo pažeidė Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 10 punktą bei nevykdė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir jam pavaldžių įstaigų pareigūnų etikos taisyklių (toliau – ir Etikos taisyklės) 3.3.1 punkte numatytos pareigos.

Pareiškėjas, nesutikdamas su pirmosios instancijos teismo sprendimu, apeliacinį skundą grindžia iš esmės tuo, kad teismas netinkamai įvertino faktines aplinkybes dėl nuobaudos skyrimo procedūrų.

Administracinių bylų teisenos įstatymo 136 straipsnio 2 dalimi nustatyta, kad apeliacinės instancijos teismo nesaisto apeliacinio skundo argumentai ir jis privalo patikrinti visą bylą. Remdamasis šia nuostata apeliacinės instancijos teismas, patikrinęs pirmosios instancijos teismo sprendimą pilna apimtimi, konstatuoja, kad pirmosios instancijos teismas, priimdamas sprendimą, netinkamai įvertino faktines aplinkybes bei neteisingai taikė aktus, reglamentuojančius ginčo santykius.

Byloje nustatytos faktinės aplinkybės patvirtina, kad pareiškėjas privačių interesų 2008 ir 2009 m. deklaracijose nenurodė duomenų apie asmenis, galinčius įtakoti interesų konfliktą. Pagal Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 4 straipsnio 1 dalį ir 6 straipsnio 1 dalies 10 punktą, asmuo, dirbantis valstybinėje tarnyboje, privalo deklaruoti privačius interesus ir nurodyti deklaracijoje asmenis, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas. Remiantis minėto Įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 1 punktu deklaracijos duomenis gali tikrinti institucijos, kurioje dirba asmuo pateikęs deklaraciją ir pagal Įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktą institucijos vykdo kontrolę kaip asmenys dirbantys valstybinėje tarnyboje, vykdo šio įstatymo nuostatas. Taip pat šio straipsnio 3 dalimi nustatyta, kad jeigu yra gauta pagrįsta informacija apie tai, kad asmuo nevykdo šio įstatymo reikalavimų, valstybės ar savivaldybių institucijų, įstaigų vadovai ar jų įgalioti atstovai savo iniciatyva arba Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pavedimu atlieka pavaldaus asmens, dirbančio valstybinėje tarnyboje, tarnybinės veiklos patikrinimą. Apie patikrinimo rezultatus informuojama Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, kuri turi teisę vertinti atliktų patikrinimų išvadas. Jeigu Vyriausioji tarnybinės etikos komisija nesutinka su valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje atlikto tyrimo išvada, ji turi teisę tyrimą pavesti atlikti pakartotinai arba pati atlikti tyrimą ir priimti sprendimą.

Šiuo teisiniu reguliavimu yra nustatyta, kad paaiškėjus, jog asmuo nevykdo šio įstatymo reikalavimų, institucija, turi pareigą inicijuoti pavaldaus asmens, dirbančio valstybinėje tarnyboje, tarnybinės veiklos patikrinimą, tačiau remiantis Įstatymo 22 straipsnio 3 dalimi

privalo apie patikrinimo rezultatus informuoti Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją ir tik Komisija gali vertinti atlikto patikrinimo išvadą ir konstatuoti ar asmuo pažeidė Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymą bei priimti vieną iš sprendimų numatytų Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo 29 straipsnyje arba pagal šio Įstatymo 25 straipsnio 4 dalį VTEK, nesutikdama su ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje atlikto tyrimo išvada, turi teisę pavesti atlikti tyrimą pakartotinai arba pati atlikti tyrimą ir priimti sprendimą.

Aptarta VTEK kompetencija, vykdant Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo vykdymo priežiūrą, patvirtina, jog ji turi išimtinę teisę vertinti ar asmuo pažeidė Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymą ir tik jos sprendimo pagrindu asmeniui, dirbančiam valstybės tarnyboje, gali būti skirta tarnybinė (drausminė) nuobauda dėl šio įstatymo nuostatų pažeidimo. Toks teisės normos aiškinimas taip pat grindžiamas ir Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo 29 straipsnio 1 dalies 4 punktu, kuriuo nustatyta, kad VTEK gali siūlyti valstybės ar savivaldybės institucijos vadovui (ar kolegialiai institucijai) skirti pažeidėjui tarnybinę (drausminę) nuobaudą.

Tokiu būdu, atsakovas, skirdamas nuobaudą pareiškėjui dėl viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje pažeidimo, netinkamai atliko galimai padaryto pažeidimo tyrimo bei vertinimo procedūras ir tuo pažeidė įstatymais suteiktą Komisijos kompetenciją vertinti galimai padarytą pažeidimą. Nesant Komisijos sprendimo, kad pareiškėjas pažeidė Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymą, atsakovas nepagrįstai paskyrė nuobaudą pareiškėjui dėl Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 10 punkto pažeidimo bei dėl su šiuo pažeidimu neįvykdytos pareigos, numatytos Etikos taisyklių 3.3.1 punkte – atliekant pareigas, teikti prioritetą visuomenės interesams, įstatymų nustatyta tvarka ir priemonėmis vengti viešųjų ir privačiųjų interesų konflikto.

Esant šioms aplinkybėms atsakovo 2010 m. gruodžio 14 d. įsakymas Nr. P-213 „Dėl tarnybinių nuobaudų skyrimo“ ir Kalėjimų departamento direktoriaus 2011 m. vasario 1 d. įsakymas Nr. P-46 „Dėl Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2010-12-14 įsakymo Nr. P-213 „Dėl tarnybinių nuobaudų skyrimo“ pakeitimo“ yra neteisėtas iš esmės, nes savo turiniu prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams ir tai yra pagrindas šiuos įsakymus panaikinti (Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 89 str. 1 d. 1 p.).

Pirmosios instancijos teismas, priimdamas sprendimą, pažeidė materialinės teisės normas ir tai yra pagrindas teismo sprendimą panaikinti (ABTĮ 143 str.). Panaikinus sprendimą, priimtinas naujas sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas tenkintinas (ABTĮ 88 str. 2 p.) ir tenkintinas apeliacinis skundas.

Prašymas dėl išlaidų atlyginimo netenkintinas, kadangi prašymas nėra pagrįstas išlaidų paskaičiavimu ir pagrindu (ABTĮ 45 str. 1 d.).

Remdamasi šiais argumentais ir vadovaudamasi Administracinių bylų teisenos įstatymo 140 straipsnio 1 dalies 2 punktu teisėjų kolegija,

n u s p r e n d ž i a:

V. C. apeliacinį skundą tenkinti.

Vilniaus apygardos administracinio teismo 2011 m. balandžio 7 d. sprendimą panaikinti ir priimti naują sprendimą.

V. C. skundą patenkinti ir panaikinti Kalėjimų departamento l. e. direktoriaus pareigas 2010 m. gruodžio 14 d. įsakymą Nr. P-213 „Dėl tarnybinių nuobaudų skyrimo“, Kalėjimų departamento direktoriaus 2011 m. vasario 1 d. įsakymą Nr. P-46 „Dėl Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2010-12-14 įsakymo Nr. P-213 „Dėl tarnybinių nuobaudų skyrimo“ pakeitimo“.

Sprendimas neskundžiamas.

Teisėjas

Antanas Ablingis

Stasys Gagys

Romanas Klišauskas